

[CHRISTIAAN HUYGENS (PARIJS)]
AAN ZIJN VADER CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
27 DECEMBER 1680
7165

Vervolg op een verloren gegane brief van Christiaan Huygens aan zijn vader.

Samenvatting: Christiaan bericht aan zijn vader over zijn tot nog toe goeddeels mislukte zoektocht naar muziekstukken van o.a. de La Barre.

Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 45: brief (dubbelvel, ab | d, 13,5x20cm; autograaf).

— Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 36I, fol. 41v: later afschrift (apograaf [Constantijn (V) Huygens]).

Vroegere uitgaven: OC 8, nr. 2236, pp. 312-313: volledig.

— Worp 6, nr. 7165, p. 436: samenvatting.

— Rasch 2007, nr. 7165, pp. 1253-1255: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Angelo Michel Bartolotti; Nicolas Hotman; Constantijn Huygens jr.; Léonard Itier; Pierre de la Barre jr.

Plaats: Saint-Germain.

Glossarium: basse de viole (basviola da gamba); composer (componeren); pièce (compositie); théorbe (theorbe).

Transcriptie

¹À Monsieur

Monsieur de Zulichem, etc.

À La Haye.

²À Paris, ce 27 Décembre 1680.

³Je n'ay rien receu par le dernier ordinaire. J'aurois esté bien aise de voir ce que vous diriez de mes vanteries, dont ma dernière lettre estoit pleine. La semaine passée je n'escrivis qu'au frère de Zeelhem, et le priay de vous faire sçavoir le bon estat de ma santé, qui continue encore, Dieu mercy, à un rheume près, qui m'a commencé depuis deux jours.

Il y avoit desjà quelque temps ⁴que l'on parloit d'une comète, mais on n'en a rien veu icy jusques à hier au soir vers les 5 heures et demie, lorsque le ciel estant devenu fort clair, elle parut d'une grandeur ⁵surprenante, avec la queue fort longue et bien marquée. Je n'ay jamais vu de comète de cette force, et vous pourrez me dire si celle de l'an 1618 luy ressembloit. Il fait beau aujourd'huy, ce qui attirera ce soir une infinité de monde à l'observatoire, car ils croient qu'on verra bien mieux de là que d'ailleurs, et prétendent que les astronomes doivent rendre raison de ce phénomène, et mesme de ce qu'il signifie. ⁶L'on vient desjà de me consulter de 2 ou 3 endroits, et il ne tiendra qu'à moy de faire accroire aux badauts tout ce que je voudray.

Pour ce qui est de vostre commission pour Monsieur ⁷la Barre, je ne sçay comment faire, puisque j'apprens qu'il se tient tousjours à Saint-Germain. J'ay pourtant prié un de ses confrères de luy parler de ma part. Ce

1. CH 36: adres ontbreekt.

2. CH 36: datum onderaan. Opschrift: <Au Monsieur de Zuylichem.>.

3. CH 36: <Je n'ay rien ... commencé depuis deux jours.> ontbreekt.

4. CH 36: <qu'on>.

5. CH 36: <fort surprenante>.

6. CH 36: <On>.

7. CH 36: <de la>.

confrère s'appelle Monsieur Itier, qui joue fort bien du théorbe et de la basse de viole. J'espérois ⁸de pouvoir avoir quelques pièces de luy, mais il dit de n'en avoir que de Hotteman et du Sieur Angelo Michieli, et m'assure que Monsieur la Barre n'en a point d'autres aussi, et qu'il n'en compose point luy-mesme.

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem, enz.

Te Den Haag.

Parijs, 27 december 1680.

Bij de laatste reguliere postzending heb ik niets ontvangen. Ik had gaarne vernomen wat u zou zeggen op het gepoeh waarmee mijn laatste ⁹brief geheel gevuld was. Vorige week heb ik slechts ¹⁰geschreven aan mijn broer Constantijn, en hem verzocht u te laten weten dat ik goed gezond ben, hetgeen, goddank, voortduurt, behalve dan een reumatische *aanval*, die twee dagen geleden de kop opstak.

Het is alweer enige tijd geleden dat men sprak over een komeet, maar men had hier nog niets gezien tot ¹¹gisteravond tegen half zes, toen, terwijl de hemel zeer helder was geworden, deze verscheen met een verrassende grootte en met een lange en duidelijk afgetekende staart. Ik heb nog nooit zo'n krachtige komeet gezien, en u zou mij kunnen zeggen of die van 1618 er gelijkenis mee vertoonde. Het is vandaag mooi weer en dat zal vanavond een massa mensen naar het observatorium trekken, want zij denken dat zij vandaaruit veel beter kunnen zien dan elders, en zij vinden dat de astronomen dit verschijnsel moeten verklaren, en zelfs moeten aangeven wat het betekent. Men is mij vandaag al van twee à drie kanten komen raadplegen, en niets staat mij in de weg om deze nieuwsgierigen te laten geloven wat ik wil.

Wat uw opdracht aangaande de heer [Pierre] de la Barre betreft, ik weet niet hoe ik dat moet aanpakken, aangezien ik heb vernomen dat hij nog steeds in Saint-Germain verblijft. Ik heb niettemin een van zijn collega's verzocht namens mij hem erover aan te spreken. Deze collega is de heer [Léonard] Itier, een voortreffelijk bespeler van de theorbe en de basgamba. Ik hoopte enkele stukken van hem te kunnen krijgen, maar hij zegt alleen maar werken van [Nicolas] Hotman en van de heer Angelo Michel [Bartolotti] te hebben, en verzekert mij dat de heer La Barre ook geen andere heeft, en dat hij ze zelf niet componeert.

8. CH 36: <de pouvoir> ontbreekt.

9. Christiaan Huygens aan zijn vader Constantijn, november 1680 (verloren).

10. Christiaan Huygens aan zijn broer Constantijn, 20 december 1680 (OC 8, nr. 2235, pp. 310-312).

11. 26 december 1680.